

Warszawa, dnia 8 kwietnia 2019 r.

BAS-WAP-579/19

Pan Poseł
Sławomir Jan Piechota
Przewodniczący Komisji
do Spraw Petycji

Opinia prawna

dotycząca petycji BKSP-145-495/19 w sprawie zmian w ustawie o Policji w zakresie uchylecia bądź zmiany art. 33 ust. 4 tej ustawy

I. Treść i cel petycji

Przedmiotem petycji jest żądanie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r., poz. 161 ze zm.) w zakresie uchylecia lub zmiany art. 33 ust. 4 tej ustawy.

II. Czy petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji (art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach)?

Petycja dotyczy zmiany ustawy przez Sejm. Zgodnie z art. 95 ust. 1 Konstytucji RP władzę ustawodawczą w Rzeczypospolitej Polskiej sprawują Sejm i Senat. Natomiast stosownie do art. 118 ust. 1 Konstytucji RP inicjatywa ustawodawcza przysługuje m.in. posłom. Artykuł 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, w związku z art. 112 Konstytucji RP, precyzuje, że poselskie projekty ustaw mogą być wnoszone przez komisje sejmowe lub grupę co najmniej 15 posłów podpisujących projekt.

Uwzględniając powyższe należy uznać, że petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu.

III. Wymogi formalne (art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o petycjach)

Petycja spełnia wymogi formalne określone w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o petycjach.

IV. Kwestie, które ekspert uznaje za istotne w związku z petycją

Wnoszący petycję wnioskuje o dokonanie zmian w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy o Policji, czas pełnienia służby policjanta jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku. W myśl ust. 2, zadania służbowe policjanta powinny być ustalone w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach 40-godzinnego tygodnia służby, w 3 miesięcznym okresie rozliczeniowym. Zgodnie z treścią ust. 3, w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w ust. 2 policjantowi udziela się czasu wolnego od służby w tym samym wymiarze albo może mu być przyznana rekompensata pieniężna, o której mowa w art. 13 ust. 4a pkt 1¹. Jednak przepis ust. 4 stanowi, że przepisu ust. 3 nie stosuje się do policjanta uprawnionego do dodatku funkcyjnego.

Zdaniem wnoszącego petycję, funkcjonariusze posiadający dodatek funkcyjny z racji pełnienia służby lub obowiązków na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym, pozbawieni są prawa do zrekompensowania im ponadnormatywnego czasu służby w jakikolwiek sposób. Dlatego wnoszący petycję proponuje zmianę lub skreślenie art. 33 ust. 4 ustawy o Policji.

Dodatek funkcyjny, zgodnie z art. 104 ust. 2 ustawy o Policji, przysługuje policjantowi pełniącemu służbę lub obowiązki na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym. Szczegółowe zasady otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wystugi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 grudnia 2001 r. (Dz. U. z 2015 r., 1236 ze zm.).

¹ Art. 13 ust. 4a. *Rada powiatu lub rada gminy może przekazać, na warunkach określonych w porozumieniu zawartym między organem wykonawczym powiatu lub gminy a właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Policji, środki finansowe stanowiące dochody własne powiatu lub gminy, dla Policji z przeznaczeniem na:*

1) rekompensatę pieniężną za czas służby przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2.

Kwestia związana z dodatkiem funkcyjnym dla policjantów była już wielokrotnie przedmiotem rozstrzygnięć sądów, które stwierdzają, że ustawodawca dla policjantów funkcyjnych przewidział szczególną formę rekompensaty za niedogodności związane z pełnieniem służby na stanowisku kierowniczym poprzez przyznanie stosownego stałego dodatku i do tej grupy policjantów nie stosuje się rekompensaty pieniężnej i czasu wolnego od służby w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2 ustawy o Policji. W zamian za faktyczne wykonywanie obowiązków lub pełnienie służby na stanowisku, z którym dodatek ten jest związany, otrzymują dodatek funkcyjny². Dodatek ten, zdaniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, przysługuje policjantowi za faktyczne wykonywanie obowiązków lub pełnienie służby na stanowisku, z którym dodatek ten jest związany, nie zaś z tytułu mianowania na określone stanowisko³. Zdaniem sądów, dodatek funkcyjny niewątpliwie zawiera już w sobie element rekompensaty np. za ewentualną konieczność służby w dni ustawowo wolne od pracy. Zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażonym w wyroku z dnia 1 kwietnia 2016 r., I OSK 1591/14, dodatek funkcyjny stanowi niejako rekompensatę dla policjantów uprawnionych do jego otrzymania za służbę pełnioną w ponadnormatywnym czasie służby⁴. Stanowisko to nie jest sporne w orzecznictwie.

Zwrócić należy uwagę, że do policjantów nie mają zastosowania przepisy Kodeksu pracy. W szczególności dotyczy to zakresu czasu pracy, albowiem policjantów nie łączy z Policją pracowniczy stosunek pracy. Służba w Policji ma szczególny charakter, a wynika to z treści art. 25 ust. 1 ustawy o Policji. Służba ta ma charakter stosunku administracyjnego, a więc takiego, w którym organ jednostronnie i władczo kształtuje sytuację prawną funkcjonariusza. Oznacza ona również

² Np. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 21 lutego 2013 r., II SA/Sz 1139/12, LEX nr 1320901, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 13 grudnia 2012 r. II SA/Wa 1728/12, LEX nr 1333576, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 20 maja 2015 r., II SA/Wa 1329/14, LEX nr 1819082, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 grudnia 2015 r., II SA/Wa 1433/15, LEX nr 1992189, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 10 września 2013 r., II SA/Wa 878/13, LEX nr 1377211.

³ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 9 czerwca 2016 r., IV SA/GI 20/16, LEX nr 2078932.

⁴ LEX nr 2064161; także: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 czerwca 2015 r., I OSK 2842/13, LEX nr 2089778, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 września 2018 r., I OSK 2526/16, LEX nr 2601719.

dyspozycyjność policjanta i w związku z tym odrębność rozwiązań przyjętych w zakresie stosowania czasu służby w Policji⁵.

V. Wnioski

Policjanci pełniący służbę lub obowiązki na stanowisku kierowniczym lub samodzielny otrzymują dodatek funkcyjny będący formą rekompensaty m.in. za czas służby przekraczający określone normy. Ewentualna decyzja o zmianie tych przepisów leży w kompetencjach ustawodawcy. Nadmienić należy, że w przypadku decyzji o nowelizacji należałoby także znowelizować przepis art. 37 ust. 3a zdanie pierwsze ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 147 ze zm.) w brzmieniu: *Przepisu ust. 3⁶ nie stosuje się do funkcjonariusza uprawnionego do dodatku funkcyjnego, gdyż dotyczy on takiej samej sytuacji.*

Autor:

Joanna M.Karolczak

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Deskryptory bazy REX: petycja, policja, czas pracy, służba.

⁵ W. Kotowski, Ustawa o policji. Komentarz, Lex 2012, Komentarz do art. 25.

⁶ Art. 37 ust. 3: *W zamian za czas służby przekraczający normę określoną w ust. 2 funkcjonariuszowi przysługuje czas wolny od służby w tym samym wymiarze.*